

8. cvičení z M1035, podzim 2021

V pondělní skupině jsme z příkladu 1 udělali a), b), f) a j) a z příkladu 2 části a) až e).

Příklad 1. Pomocí vhodné úpravy převed'te na známou limitu

a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\log_z(x+1)}{x}$.

b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{a^x - 1}{x}$.

c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x e^x}{4 - 4 e^x}$,

d) $\lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{1 - \sin x}{1 + \cos 2x}$.

e) $\lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln x$,

f) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos x}{x^2}$,

g) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + x}{x}$,

h) $\lim_{x \rightarrow 0^+} (e^x + x)^{\frac{1}{x}}$,

i) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\sin x} - \frac{1}{\tan x} \right)$,

j) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{x} \right)^x$.

Návod. a) Vyjádřete $\log_z$ pomocí $\ln$ a použijte $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(x+1)}{x} = 1$.

b) Vyjádřete $a^x = e^{x \ln a}$ a použijte $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{x} = 1$.

c) Napište $e^x = (e^x - 1) + 1$ a použijte $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{x} = 1$.

d) Použijte vzorec $\cos 2x$.

e) Udělejte záměnu $x = \frac{1}{y}$ pro $y \rightarrow \infty$ a použijte, že $\lim_{y \rightarrow \infty} \frac{\ln y}{y} = 0$.

f) Vyjádřete $\cos x$ pomocí polovičního úhlu a funkce $\sin$.

g) Je jiná zprava a zleva.

h) Počítejte limitu $\ln(e^x + x)^{\frac{1}{x}}$.

i) Použijte f) a $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$.

j) Počítejte limitu $\ln \left(1 + \frac{1}{x} \right)^x$. □

Příklad 2. Derivujte následující funkce:

a) $f(x) = \sqrt[6]{x^7}$, derivace mocniny,

b) $f(x) = e^x \cos x$, zopakovat derivaci součinu funkcí, derivaci e^x a derivaci $\cos$ a $\sin$,

c) $f(x) = x^2 e^x - \arctan x$, zopakovat derivaci součtu a rozdílu funkcí, derivaci podílu funkcí a spočítat derivaci $\tan x$, zopakovat derivaci inverzní funkce a spočítat derivaci $\arctan x$ a $\arcsin x$,

- d) $f(x) = \ln\left(\frac{x^2 + 1}{x}\right)$, spočítat derivaci ln jako derivaci inverzní funkce, zopakovat derivaci složené funkce,
- e) $f(x) = \sin^3 x^2$, napsat explicitně jako složení tří funkcí,
- f) $f(x) = \arctan\left(\frac{x}{x^2 - 1}\right)$,
- g) $f(x) = \frac{x}{\sqrt{9 - x^2}}$

Příklad. 3. Některé z limit v příkladu 1 spočítejte podle l'Hospitalova pravidla. To na přednášce ještě nebylo. Je potřeba vysvětlit.

Příklad. 4. Spočítejte limity podle l'Hospitalova pravidla:

- a) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\sin x} - \frac{1}{x} \right)$
- b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(\cos x - 1)}{\sin x - x}$
- c) $\lim_{x \rightarrow 1^-} \ln x \cdot \ln(1 - x)$

Příklad. 5. Napište rovnici tečny a normály ke grafu funkce f v bodě x_0 : (Je potřeba říci jak, na přednášce to ještě nebylo.)

- a) $f(x) = \frac{1}{x^2 + 1}$, $x_0 = 1$.
- b) $f(x) = x^2 - x + 1$, $x_0 = 3$.